

PROTOKOLL OPSIONAL
I KONVENTËS PËR TË DREJTAT E FËMIJËVE NË LIDHJE ME
PËRFSHIRJEN E FËMIJËVE NË KONFLIKTE TË ARMATOSURA¹

Shtetet Palë në këtë protokoll:

të shtyra nga mbështetja e gjerë për Konventën mbi të Drejtat e Fëmijëve, që demonstroi përkushtimin e gjerë që ekziston për promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve;

duke ripohuar se të drejtat e fëmijëve kërkojnë mbrojtje të veçantë, dhe duke bërë apel për përmirësimin e vazhdueshëm të gjendjes së fëmijëve pa dallim, si dhe për zhvillimin dhe edukimin e tyre në kushte paqeje dhe sigurie;

të shqetësuara nga efekti i dëmshëm dhe i gjerë i konflikteve të armatosura mbi fëmijët dhe pasojat afatgjata që kjo ka për paqen, sigurinë dhe zhvillimin;

duke dënuar përfshirjen e fëmijëve në situata konfliktesh të armatosura dhe sulmet direkte mbi objektet e mbrojtura nga e drejta ndërkombëtare, duke përfshirë përgjithësisht vendet që kanë prezencë të konsiderueshme fëmijësh, siç janë shkollat dhe spitalet;

duke vënë re miratimin e Statutit të Gjykatës Penale Ndërkombëtare dhe, në veçanti, përfshirjen si krim lufte marrjen nën armë ose futjen në listë të fëmijëve nën moshën 15 vjeç ose përdorimin e tyre për pjesëmarrje aktive në operacione në konfliktet e armatosura, qofshin këto ndërkombëtare ose jondërkombëtare;

duke konsideruar, para së gjithash, se forcimi i mëtejshëm i zbatimit të të drejtave të njohura në Konventën për të Drejtat e Fëmijëve është i nevojshëm për të rritur mbrojtjen e fëmijëve nga përfshirja në konflikte të armatosura;

duke vënë re se neni 1 i Konventës për të Drejtat e Fëmijëve përcakton se, për qëllimet e Konventës, fëmijë është çdo qenie njerëzore nën moshën 18 vjeç, përveç kur, sipas ligjit që zbatohet mbi fëmijën, madhësia fitohet më herët;

të bindura se një protokoll opsional i Konventës që ngre moshën e rekrutimit të personave në forcat e armatosura dhe pjesëmarrjen e tyre në veprime do të kontribuojë efektivisht në zbatimin e parimit se interesat e lartë të fëmijës duhet të merren me përparësi në konsideratë në të gjitha veprimet që kanë të bëjnë me fëmijët;

duke vënë re se Konferenca Ndërkombëtare e njëzetegjashtë e Kryqit të Kuq dhe Gjysmëhënës së Kuqe në dhjetor 1995 rekomandojnë, ndërmjet të tjerash, që palët në konflikt të marrin çdo hap të mundshëm për të siguruar që fëmijët nën moshën 18 vjeç të mos marrin pjesë në veprime luftarake;

duke mirëpritur miratimin unanim, në qershor 1999, të Konventës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës nr.182 mbi Ndalimin dhe Veprimin e Menjëhershëm për Eliminimin e Formave më të Këqija të Punës së Fëmijëve, e cila, ndërmjet të tjerash, ndalon rekrutimin nëpërmjet forcës ose detyrimit të fëmijëve për t'u përdorur në konflikte të armatosura;

duke dënuar me shqetësimin më të thellë rekrutimin, stërvitjen dhe përdorimin

¹ Ratifikuar me Ligjin nr.9833, datë 22.11.2007””PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË PROTOKOLLIN OPSIONAL TË KONVENTËS SË OKB-SË “PËR TË DREJTAT E FËMIJËVE”, PËR PËRFSHIRJEN E FËMIJËVE NË KONFLIKTE TË ARMATOSURA ”

brenda ose përtej kufijve shtetërore të fëmijëve në veprime të grupeve të armatosura të ndara nga forcat e armatosura të një shteti, dhe duke njohur përgjegjësinë e atyre që rekrutojnë, stërvisin dhe përdorin fëmijët në këtë mënyrë;

duke kujtuar detyrimin e çdo Pale në një konflikt të armatosur për të respektuar dispozitat e ligjit humanitar ndërkombëtar;

duke theksuar se ky protokoll nuk cenon qëllimet dhe parimet që përmbahen në Kartën e Kombeve të Bashkuara, duke përfshirë nenin 51 dhe normat përkatëse të ligjit humanitar;

duke mos harruar se kushtet e paqes dhe sigurisë bazuar në respektimin e plotë të qëllimeve dhe parimeve që parashikohen në Kartë dhe respektimi i instrumenteve të zbatueshme për të drejtat e njeriut janë të domosdoshme për mbrojtjen e plotë të fëmijëve, sidomos gjatë konflikteve të armatosura dhe pushtimeve të huaja;

duke njohur nevojat e veçanta të atyre fëmijëve që janë veçanërisht të pambrojtur ndaj rekrutimit ose përdorimit në veprime luftarake në kundërshtim me këtë protokoll për shkak të gjendjes së tyre ekonomike, shoqërore apo gjinore;

duke ditur domosdoshmërinë e marrjes në konsideratë të shkaqeve fillestare ekonomike, shoqërore dhe politike të përfshirjes së fëmijëve në konflikte të armatosura;

të bindura për nevojën e forcimit të bashkëpunimit ndërkombëtar për zbatimin e këtij protokollit, si dhe rehabilitimin fizik dhe psikologjik dhe riintegrimin shoqëror të fëmijëve që janë viktima të konflikteve të armatosura;

duke nxitur pjesëmarrjen e komunitetit dhe, sidomos, të fëmijëve ose fëmijëve viktima në shpërndarjen e programeve edukative dhe informative në lidhje me zbatimin e protokollit,

kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Shtetet Palë do të marrin të gjitha masat e mundshme për të siguruar që të gjithë anëtarët e forcave të tyre të armatosura që nuk kanë mbushur 18 vjeç të mos marrin pjesë direkt në veprime luftarake.

Neni 2

Shtetet Palë do të sigurojnë që personat që nuk kanë mbushur moshën 18 vjeç të mos jenë të detyruar të rekrutohen në forcat e tyre të armatosura.

Neni 3

1. Shtetet Palë do të ngrenë moshën minimale për rekrutimin vullnetar të personave në forcat e tyre të armatosura kombëtare nga ajo e parashikuar në nenin 38 paragrafi 3 i Konventës për të Drejtat e Fëmijëve, duke marrë parasysh parimet e parashikuara në atë nen dhe duke pranuar se në bazë të Konventës personat nën 18 vjeç kanë të drejtën e mbrojtjes së veçantë.

2. Secili Shtet Palë do të depozitojë një deklaratë detyruese në momentin e ratifikimit ose anëtarësimit në këtë protokoll, e cila përcakton moshën minimale në të cilën ai lejon rekrutimin vullnetar në forcat kombëtare të armatosura dhe një përshkrim të

garancive që ai ka adaptuar për të siguruar që një rekrutim i tillë nuk do të bëhet me forcë ose në formë të detyruar.

3. Shtetet Palë që lejojnë rekrutimin vullnetar në forcat kombëtare të armatosura nën moshën 18 vjeç caktojnë garanci për të siguruar, minimalisht që:

- a) një rekrutim i tillë është vërtet vullnetar;
- b) një rekrutim i tillë bëhet me pëlqimin e dhënë nga prindërit e personit ose kujdestarët e tij ligjorë;
- c) këta persona janë plotësisht të informuar në lidhje me detyrat në një shërbim të tillë ushtarak;
- d) këta persona paraqesin prova të besueshme për moshën para pranimit në shërbimin ushtarak kombëtar.

4. Secili Shtet Palë mund të përforcojë deklaratën e tij, në çdo kohë, duke bërë për këtë një njoftim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili informon të gjitha Shtetet Palë. Një njoftim i tillë bëhet i efektshëm në datën në të cilën ai merret nga Sekretari i Përgjithshëm.

5. Kërkesa për ngritjen e moshës në paragrafin 1 të këtij neni nuk zbatohet në lidhje me shkollat, që veprojnë ose kontrollohen nga forcat e armatosura të Shteteve Palë, në pajtim me nenet 28 dhe 29 të Konventës për të Drejtat e Fëmijëve.

Neni 4

1. Në asnjë rrethanë grupet e armatosura, të ndara nga forcat e armatosura të një shteti, nuk do të rekrutojnë ose përdorin në veprime luftarake persona nën moshën 18 vjeç.

2. Shtetet Palë do të marrin të gjitha masat e mundshme për të parandaluar një rekrutim dhe përdorim të tillë, duke përfshirë edhe masat ligjore të nevojshme për ndalimin dhe penalizimin e praktikave të tilla.

3. Zbatimi i këtij neni sipas këtij protokollit nuk prek asnjë status ligjor të ndonjë pale në konflikt të armatosur.

Neni 5

Asgjë në këtë protokoll nuk do të interpretohet si paragjykim i dispozitave të ligjeve të një Shteti Palë ose të instrumenteve ndërkombëtare, apo të së drejtës humanitare ndërkombëtare që janë më të favorshme për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve.

Neni 6

1. Çdo Shtet Palë do të marrë të gjitha masat e duhura ligjore, administrative etj., për të siguruar zbatimin e efektshëm të dispozitave të këtij protokollit brenda juridiksionit të vet.

2. Çdo Shtet Palë do të marrë përsipër t'i bëjë parimet dhe dispozitat e këtij protokollit gjerësisht të njohura dhe t'i promovojë si duhet, si te të rriturit, ashtu edhe te fëmijët.

3. Çdo Shtet Palë do të marrë të gjitha masat e duhura për të siguruar që personat

brenda juridiksionit të tyre, të rekrutuar ose përdorur në veprime luftarake në kundërshtim me këtë protokoll, të demobilizohen ose të lirohen nga shërbimi. Shtetet Palë, kur është e nevojshme, do t'u japin këtyre personave të gjithë asistencën e duhur për shërimin e tyre fizik, psikologjik dhe riintegrimin e tyre shoqëror.

Neni 7

1. Shtetet Palë do të bashkëpunojnë për zbatimin e këtij protokollit, duke përfshirë ndalimin e çdo aktiviteti në kundërshtim me protokollin dhe rehabilitimin, dhe riintegrimin shoqëror të personave që janë viktime të veprimeve në kundërshtim me këtë protokoll, duke përfshirë bashkëpunimin teknik dhe ndihmën financiare.

2. Shtetet Palë që janë në gjendje ta bëjnë këtë, do ta japin këtë asistencë nëpërmjet programeve ekzistuese shumëpalëshe, dypalëshe etj., ndërmjet të tjerash, ndërmjet një fondi vullnetar të krijuar në pajtim me rregullat e Asamblesë së Përgjithshme.

Neni 8

1. Çdo Shtet Palë, brenda dy vjetësh nga hyrja në fuqi e protokollit për atë Shtet Palë, do t'i paraqesë Komitetit për të Drejtat e Fëmijëve një raport me informacione të plota mbi masat që ai ka marrë për zbatimin e dispozitave të protokollit, duke përfshirë masat e marra për të zbatuar dispozitat mbi pjesëmarrjen dhe rekrutimin.

2. Pas paraqitjes së raportit të plotë, çdo Shtet Palë do të përfshijë në raportin që paraqet në Komitetin mbi të Drejtat e Fëmijëve, në pajtim me nenin 44 të Konventës, çdo informacion tjetër në lidhje me zbatimin e protokollit. Shtetet e tjera Palë në protokoll paraqesin një raport në çdo pesë vjet.

3. Komiteti për të Drejtat e Fëmijëve mund të kërkojë nga Shtetet e tjera Palë informacion shtesë që ka të bëjë me zbatimin e këtij protokollit.

Neni 9

1. Ky protokoll është i hapur për t'u nënshkruar nga çdo shtet që është palë në Konventë ose e ka nënshkruar atë.

2. Ky protokoll duhet të ratifikohet dhe është i hapur për anëtarësimin për çdo shtet. Instrumentet e ratifikimit ose anëtarësimit depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

3. Sekretari i Përgjithshëm, në cilësinë e Depozitarit të Konventës dhe të protokollit, informon të gjitha Shtetet Palë në Konventë dhe të gjitha shtetet që kanë nënshkruar Konventën për çdo instrument deklarimi në pajtim me nenin 13.

Neni 10

1. Ky protokoll hyn në fuqi tre muaj pas depozitimit të instrumentit të dhjetë të ratifikimit ose anëtarësimit.

2. Për çdo shtet që ratifikon këtë protokoll ose anëtarësohet në të pas hyrjes në

fuqi, ky protokoll hyn në fuqi një muaj pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit ose anëtarësimit.

Neni 11

1. Çdo Shtet Palë mund ta denoncojë këtë protokoll në çdo kohë, me anë të një njoftimi me shkrim, drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili njofton Shtetet e tjera Palë në Konventë dhe të gjitha shtetet që kanë nënshkruar Konventën. Denoncimi hyn në fuqi një vit pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm. Megjithatë, kur në momentin e kalimit të një viti Shteti Palë denoncohet është i përfshirë në një konflikt të armatosur, denoncimi nuk bëhet i efektshëm para përfundimit të konfliktit të armatosur.

2. Një denoncim i tillë nuk ka efektin e lirimit të Shtetit Palë nga përgjegjësitë e tij, sipas këtij protokoll, në lidhje me ndonjë veprim që ndodh para datës në të cilën denoncimi bëhet i efektshëm. Një denoncim i tillë nuk cenon as edhe vazhdimin e shqyrtimit të një çështjeje që ka filluar të shqyrtohet nga Komiteti para datës në të cilën denoncimi bëhet i efektshëm.

Neni 12

1. Çdo Shtet Palë mund të propozojë një ndryshim dhe ta depozitojë atë te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Sekretari i Përgjithshëm me këtë rast u komunikon ndryshimin e propozuar Shteteve Palë, me kërkesën që ata të tregojnë, nëse ata janë në favor të një konference të Shteteve Palë për qëllimin e shqyrtimit dhe votimit të propozimeve. Në rast se, brenda katër muajve që nga data e një komunikimi të tillë, të paktën një treta e Shteteve Palë janë në favor të një konference të tillë, Sekretari i Përgjithshëm mbledh konferencën nën kujdesin e Kombeve të Bashkuara. Çdo ndryshim i miratuar nga shumica e Shteteve Palë të pranishme dhe votues në konferencë i paraqitet Asamblesë së Përgjithshme për miratim.

2. Ndryshimi i miratuar në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni hyn në fuqi, pasi të jetë miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara dhe pranuar nga një shumicë prej dy të tretash të Shteteve Palë.

3. Kur një ndryshim hyn në fuqi, ai është i detyrueshëm për ato Shtete Palë që e kanë pranuar atë, ose Shtetet e tjera Palë që janë të detyruara nga dispozitat e këtij protokoll apo nga ndryshime të pranuar më parë.

Neni 13

1. Ky protokoll, në gjuhët arabisht, kinezisht, anglisht, frëngjisht, rusisht dhe spanjisht, tekstet e të cilave janë njësoj të vlefshme, depozitohet në arkivin e Kombeve të Bashkuara.

2. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara u transmeton kopje të vërtetuara të këtij protokoll Shteteve Palë në Konventë dhe të gjitha shteteve që kanë nënshkruar Konvent